

INFORMÁCIA O AKTUÁLNYCH AKTIVITÁCH MESTA BANSKÁ BYSTRICA V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Predkladáme v poradí šiestu písomnú Informáciu o aktuálnom stave aktivít mesta v environmentálnej oblasti.

Správa bude po prerokovaní v zastupiteľstve zverejnená na webovom sídle mesta: <https://www.banskabystrica.sk/zivot-v-meste/klimaticka-zmena/>

Text obsahuje aktuálny odpočet vybraných projektov a činností a informácie o niektorých nových aktivitách v oblasti životného prostredia, ktoré mesto Banská Bystrica uskutočňuje, podporuje, alebo sa na nich podieľa.

- **KLIMATICKÁ ZMENA, ZELENÁ A MODRÁ INFRAŠTRUKTÚRA**

Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) podporuje z Nórskeho grantov (granty Európskeho hospodárskeho priestoru) projekty pre akčné samosprávy a zelenšie školy (SK-Climate). Medzi podporených 9 slovenských miest patrí Banská Bystrica (ACC01P02 v sume 1 399 695 eur) a medzi 28 podporenými slovenskými školami sú dve naše mestské školy: Základná škola Spojová (ACC03P10 v sume 22 100 eur), Základná škola Moskovská (ACC03P17 v sume 46 500 eur).

REAKCIA NA ZMENU KLÍMY MESTA BANSKÁ BYSTRICA (PROJEKT)

V zmysle platného harmonogramu pokračuje implementácia projektu – Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica (kód ACC01P02; program SK-Klíma; výzva „Akčné plány na zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy implementované miestnymi orgánmi v mestských územiach (Clima Urban).

Realizácia projektu patrí medzi najdôležitejšie aktivity mesta v rámci prípravy na zmenu klímy. Cieľom je stanoviť a realizovať vhodné adaptačné (prispôsobovanie) a mitigačné (zmierňovanie) opatrenia vedúce k udržateľnej kvalite životného prostredia v meste Banská Bystrica v reakcii na nepriaznivé dopady zmeny klímy a napláňovať opatrenia na najbližšie obdobie. Kľúčové je vyhotovenie Akčného plánu pre mitigáciu a adaptáciu mesta na zmenu klímy (ďalej len „APMA“) ako mestskej klimatickej stratégie, v ktorej si Mesto stanoví nielen klimatické ciele, ale aj konkrétne aktivity a opatrenia. Akčný plán bude implementovaný do všetkých plánovacích, rozhodovacích a povoľovacích procesov v meste. Okrem klimatickej stratégie prinesie celý projekt priamu úsporu CO₂ a adaptačné opatrenia budovaním prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, prostredníctvom implementácie mitigačných a adaptačných opatrení najmä v mestskej časti Fončorda i v ďalších častiach mesta.

Fáza rozpracovania: Po verejnom obstarávaní a podpísaní zmluvy, zhotoviteľ EKOJET, s.r.o., vyhotovuje návrh Akčného plánu mitigácie (zmierňovania) a adaptácie (prispôsobovania) na zmenu klímy v rámci projektu Reakcia na zmenu klímy.

Pracovné stretnutia so zhotoviteľom boli zamerané najmä na riešenie podkladov pre spracovanie analytických častí plánu, najmä územnoplánovacie podklady a dostupné GIS dáta pre tvorbu samotného plánu.

Prebehli úvodné stretnutia k plánovaniu zelených opatrení v MŠ Šalgotárjanska z projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica. Na objektoch materskej školy sú realizované stavebné práce za účelom zabezpečenia energetickej efektívnosti budovy.

Financovanie: Granty Európskeho hospodárskeho priestoru, štátny rozpočet SR a rozpočet mesta Banská Bystrica.

Časový rámec: Plánovaná doba realizácie projektu 2021-2024.

ZELENÉ SÍDLISKÁ – ZELENÁ A MODRÁ INFRAŠTRUKTÚRA – PODPORA BIOLOGICKEJ A KRAJINNEJ DIVERZITY

Pokračuje sa v príprave revitalizácie viacerých verejných priestorov. V rámci projektu Zelené sídliská sa revitalizácia má vykonať ako podpora biologickej a krajinnej diverzity a zlepšenia kvality životného prostredia prostredníctvom zelenej (zeleň) a modrej (voda) infraštruktúry pre vybraných sedem lokalít: 1. Fončorda: Mládežnícka – Družby – Okružná, 2. Kráľová: Podháj, 3. Rudlová-Sásová: Magurská – Krivánska – Jelšovský hájik, 4. Radvaň-Kráľová: Bernolákova – Radvanská, 5. Staré mesto (Herritzov majer) - Severná, 6. Staré mesto (Fortnička): Vansovej, 7. Podlavice: Gaštanová – Lipová – Limbová – Povstalecká.

Fáza rozpracovania: Oddelenie územného plánovania a architekta mesta spracovalo a vyhodnotilo všetky podnety (z dotazníkového prieskumu a verejných stretnutí) a pripravilo finálne lokálne programy, ktoré sú zverejnené na webovom sídle mesta (<https://www.banskabystrica.sk/zelenesidliska>). V najbližších dňoch sa sumarizujú všetky získané podklady a pripravujú sa ako jednotlivé prílohy, ktoré budú súčasťou zadania pre projektantov. Pripravujú sa aj jednotlivé Zmluvy o dielo pre každú lokalitu a ďalšie podklady potrebné pre vyhlásenie verejného obstarávania.

Okrem prípravy hlavného projektového zámeru sa spolupracuje s odborníkmi a miestnymi lídrami priebežne aj na identifikácii a plánovaní realizácie drobných a nenáročných zelených (zeleň) a modrých (voda) opatrení na sídliskách s využitím potenciálu samotných obyvateľov. V mesiacoch marec a apríl sa uskutočnili na danú tému obhliadky v siedmich lokalitách za účasti zástupcov vedenia mesta, odborných útvarov Mestského úradu, koordinátorky pre participáciu a otvorené vládnutie, členov občianskych rád, poslancov, lokálnych lídrov i externých odborníkov na zeleň.

Fáza rozpracovania: Projekt pripravovaný prostredníctvom participatívneho procesu je v štádiu vypracovania zadania pre súťaž. Navrhované sú tzv. malé opatrenia, ktoré môžu samostatne vykonať obyvatelia.

Projekty Zelených sídlisk sa zapracúvajú do pripravovanej Integrovannej územnej stratégie funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica (UMR – udržateľný mestský rozvoj).

Financovanie: Európske štrukturálne a investičné fondy, rozpočet mesta, granty. Cieľom mesta je v novom programovom období postupne získať na jednotlivé projekty mimorozpočtové zdroje.

- **ZELEŇ**

AKTUALIZÁCIA A DOPLNENIE DOKUMENTU STAROSTLIVOSTI O DREVINY MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Realizuje sa postupná aktualizácia Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica (z roku 2010) po etapách. Výstupy budú slúžiť zároveň ako jeden z mapových podkladov pri projektoch Zelených sídlisk a ďalších zelených projektoch v meste.

Fáza rozpracovania: V súčasnosti sa začala II. etapa realizácie.

Do konca júna 2022 prebehne polohopisné a výškopisné geodetické zameranie drevín na piatich lokalitách: Park pod pamätníkom SNP: 900 ks drevín, Park Trieda SNP: 300 ks drevín, Park Severná: 700 ks drevín, Mládežnícka-Družby-Okružná: 350 ks drevín, Bernolákova-Radvanská: 250 ks drevín. Ide odhadom o zameranie cca 2500 ks drevín na ploche 19,34 ha. Prednostne sa geodeticky zamerajú a dendrologicky vyhodnotia dreviny na lokalitách, ktoré sú súčasťou projektu Zelené sídliská a súťaže Námestie Slobody. Vypracovaný materiál bude slúžiť ako jeden z podkladov pre projektantov, ktorý budú spracovávať projektové dokumentácie v predmetných lokalitách.

Nasledovne budú geodeticky zamerané a dendrologicky vyhodnotené aj ostatné významné parkové plochy v meste Banská Bystrica, ktoré sú súčasťou plánovanej II. etapy Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica. Dendrologický prieskum ako pri I. etape, tak aj pri II. Etape bude vykonávať Technická univerzita vo Zvolene.

Časový rámec: II. etapa aktualizácie Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica je plánovaná s termínom ukončenia december 2022.

Financovanie: rozpočet mesta

ZAARES

Kosenie trávnych plôch, spolu s uplatňovaním prírode blízkeho režimu na vybraných lokalitách, začal správca mestskej zelene ZAARES od 2. mája 2022, ako mozaikovitú kosbu na sídlisku Podlavice, na uliciach Inovecká a Starohorská (svah s kosodrevinou). Od 4. mája sa realizovalo mozaikovité kosenie v Mestskom parku, kde sa na väčších plochách ponechal trávnik bez kosby v rôznych geometrických tvaroch. Kosba prebehla na menších plochách a v okolí chodníkov a kvetinových záhonov. Na sídliskách sa intenzívnejšie kosí najmä v predzáhradkách bytových domov, v blízkosti herných prvkov detských ihrísk a v okolí spevnených i nespevnených peších komunikácií. Okolie krovín a stromov ostane v prvej fáze nepokosené. Postupy kosenia budú prispôbované aktuálnej situácii: <https://zaaresbb.sk/zelen/manazment-kosenia>

Kvetinové jarné záhony sa premieňajú na letné, prebieha hnojenie a zavlažovanie plôch. Prebehla údržba živých plotov.

Na vybraných trávnych plochách sa sú realizované v spolupráci s odborníkmi z UMB kvetnaté lúky.

Revitalizované bolo okolie sochy Bela IV. na Námestí Štefana Moysesu.

AKTIVITY OBYVATEĽOV MESTA – MIESTNYCH KOMUNÍT

V rámci úspešného projektu OZ New Faces z participatívneho rozpočtu sa uskutočnila dobrovoľnícka výsadba drevín „100 nových stromov pre Banskú Bystricu“, s podporou ZAARES, dobrovoľníkov Bystričanov i Novobystričanov – odídencov z Ukrajiny.

Na uliciach Severná, Pieninská (základná škola), Kostiviarska cesta i v ďalších lokalitách boli dobrovoľníkmi vysadené ovocné dreviny.

V rámci projektu z participatívneho rozpočtu Urpínske serpentíny Občianske združenie Banskobystrický spolok okrášľovací a ochranný (BBSOO) osadí zábradlie v časti pri Tančiarni a soche Partizána, vyčistí serpentíny a pripraví výstavbu altánku a vežičky. Pod Partizánom rozkvitne Kvetinový erb. BBSOO akciu realizuje v spolupráci s organizáciou ZAaRES a Mestské lesy Banská Bystrica, s.r.o.

- **VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ**

REVITALIZÁCIA VEREJNÝCH - MESTSKÝCH A PRÍRODNÝCH-KRAJINNÝCH PRIESTOROV: NÁMESTIE SLOBODY, NÁRODNÁ ULICA, PARK PRI KAŠTIELI RADVANSKÝCH, MESTSKÝ PARK

Revitalizácia verejných - mestských a prírodných-krajinných priestorov: Námestie Slobody, Národná Ulica, Mestský park

Fáza rozpracovania:

Námestie Slobody - Pre súťaž bol zvolený „súťažný dialóg“ s úpravou súťažných podmienok a úpravou rozsahu riešeného územia.

Podklady (v rozsahu: základná štruktúra súťažných podmienok, súťažné zadanie, súťažné pomôcky, autorský prístup) boli zaslané externému spracovateľovi súťažných podmienok na dopracovanie. Následne prebehnú konzultácie a príprava verejného obstarávania.

Mesto bude v dostatočnej miere a vopred informovať verejnosť o opätovnom vyhlásení a priebehu súťaže. Predpokladaný cieľový termín vyhlásenia súťaže je na leto 2022.

Národná ulica a Park pri Kaštieli Radvanských – Ukončené je zameranie a dendrologický prieskum, ktorý je súčasťou I. etapy aktualizácie a doplnenia Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica.

Mestský park – Prebieha príprava odborných a ostatných podkladov.

Dňa 1. apríla 2022 sa konala odborná verejná Konferencia k obnove Mestského parku na Tajovského ulici. Výsledkom participatívneho procesu pri projekte obnovy mestského parku by mali byť výstupy vhodné na doplnenie zadania súťaže na obnovu parku v zmysle jeho historického i environmentálneho a funkčného významu v súčasnosti. Pripravuje sa zadanie pre súťaž na obnovu Mestského parku za účasti odborníkov a laickej verejnosti. Prebieha sumarizácia výstupov z verejných stretnutí, príprava odborných a ostatných podkladov pre regulovanie vstupných kritérií potrebných na vyhlásenie súťaže. Plánované je ďalšie stretnutie s verejnosťou 7.6.2022 v Mestskom parku. Témou stretnutia bude: „Vaša posledná príležitosť na rozhovor o tom, aký chceme mať Mestský park“. Prezentácia finálneho návrhu nápadov k parku od odborníkov a obyvateľov sa uskutoční dňa 17.6.2022 na Radnici.

Financovanie: Európske štrukturálne a investičné fondy, rozpočet mesta.

ZELENÝ EYOF

Uskutočňuje sa revitalizácia vybraných zelených plôch ako súčasť širšieho konceptu a stratégie udržateľnosti k podujatiu EYOF 2022 Banská Bystrica.

Dňa 17.5.2022 sa začala výsadba symbolických 22 stromov v rámci udržateľného EYOF, 2. etapa výsadby bola realizovaná 24.5.2022.

Zhotoviteľ: Head of Sustainability Projects Organising Committee, EYOF 2022 Banská Bystrica v spolupráci s Mestom Banská Bystrica.

Fáza rozpracovania: Realizuje sa revitalizácia vybraných plôch zelene.

Financovanie: Štátny rozpočet SR.

MESTSKÉ CINTORÍNY

Dňa 4.4.2022 sa uskutočnil na Centrálnom mestskom cintoríne v Kremničke v správe ZAaRES slávnostný akt výsadby spomienkovej lipy pre obeť pandémie Covid-19 v spolupráci mesta s Občianskym združením Skutočné obeť v rámci celoslovenského projektu budovania unikátnych Živých pietnych miest na pamiatku vyše 22 000 obetí za účasti vedenia mesta, zástupcov Fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D. Roosevelta, RÚVZ, Slovenského červeného kríža, SZÚ.

Na cintorínoch v správe ZAaRES prebehlo prvé kosenie a od 1.júna sa začalo druhé kosenie. Odstraňujú sa spadnuté stromy, konáre, technické nedostatky.

Postupne sa realizuje údržby vojnových hrobov.

• **EKOLOGICKÁ DOPRAVA**

PLÁN UDRŽATEĽNEJ MOBILITY FUNKČNÉHO ÚZEMIA MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Pokračuje vyhotovovanie Plánu udržateľnej mobility funkčného územia mesta (PUM BB) riešiteľským tímom odborníkov zo Žilinskej univerzity:

- v marci zasadala Komisia nemotorovej dopravy, kde boli prezentované návrhy pre riešenie nemotorovej dopravy v rámci PUM BB
- realizovala sa príprava a realizácia dopravných prieskumov,
- od 25.4.2022 do 23.5.2022 prebehla hlavná časť dopravných prieskumov, ktorá bola rozdelená na dlhodobé prieskumy na vybraných pozemných komunikáciách prostredníctvom zariadení ASD (automatických sčítačov dopravy). Prieskumy boli zamerané na zisťovanie intenzity dopravy ako aj smerovania dopravy,
- ďalšie prieskumy: parkovania, verejnej osobnej dopravy, prieskumy smerovania cez hranice funkčného územia mesta Banská Bystrica za účasti polície, prieskumy nemotorovej dopravy, prieskumy vybraných križovatiek,
- Nasleduje fáza spracovania a vyhodnocovania prieskumov s doplnením do analytickej časti, ktorá sa raz predlžovala.
- pokračuje práca na návrhovej časti,
- v mesiaci jún 2022 by mala byť predložená pracovná verzia návrhu opatrení v rámci PUM funkčného územia mesta Banská Bystrica

• **OCHRANA OVZDUŠIA**

Mesto spolupracuje so Slovenskou agentúrou životného prostredia (SAŽP), Okresným úradom v Banskej bystrici, Úradom banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na projekte LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

Mesto v súčasnosti podporuje:

- Ekologické vozidlá MHD „čisté trolejbusy“ – bezemisný pohon
- Modernizáciu cestných komunikácií
- Revitalizáciu 13 križovatiek
- Inteligentné verejné osvetlenie – spracováva sa projekt verejného osvetlenia po celom území mesta (prekládka káblov, prvky SMART riešení)
- Vytvorenie miest pre nabíjanie elektromobilov
- Snahu zmluvne zaviazat' spoločnosti ako sú Máriaus Pedersen, MIS, na proces výmeny vozového parku v obslužných činnostiach v odpadovom hospodárstve a údržbe komunikácií
- Zníženie prašnosti a zlepšene kvality ovzdušia - záväzok častejšie polievanie letných mesiacoch a zametanie pre zníženie prachových častíc
- Rekonštrukciu autobusových zastávok a chodníkov.

• OCHRANA VÔD

Dňa 22. marca sa od roku 1993 oslavuje Svetový deň vody.

Dňa 11. mája 2022 bol vládou Slovenskej republiky schválený Vodný plán Slovenska na roky 2022 až 2027, ktorý je nástrojom na ochranu a udržateľné využívanie podzemných a povrchových vôd.

Vláda SR na rokovaní dňa 8. júna 2022 schválila Správu o plnení Akčného plánu pre mokrade na roky 2019 – 2021 k aktualizovanému Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 a návrh Akčného plánu pre mokrade na roky 2022 – 2024. V správe sú sústredené informácie, ktoré napomôžu konkrétnym aktivitám v prospech mokradí.

Regionálny úrad verejného zdravia v Banskej Bystrici sleduje kvalitu rekreačných vôd na dvoch lokalitách: na Krytej plavárni na Štiavničkách a na Plážovom kúpalisku.

Za systém sledovania kvality povrchových vôd je zodpovedný Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ). Vzorkovanie a analytické práce a správu vodných tokov na území mesta vykonáva Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik (SVP, š.p.), Odštepny závod Povodie Hrona v Banskej Bystrici, ktorý spravuje vodné toky na území mesta (od nedávna tiež Tajovský potok, Udušný a Rudlovský potok).

Na pokračujúcej stavbe SVP, š.p., „Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami“ je naďalej vykonávaný environmentálny dozor, ktorý dohliada na výstavbu vo vzťahu k ochrane životného prostredia.

• OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

DOKUMENT STAROSTLIVOSTI O DREVINY MESTA BANSKÁ BYSTRICA.

Prebieha príprava II. etapy aktualizácie Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica.

LASKOMERSKÁ DOLINA

V Laskomerskej doline sa nachádzajú viaceré biotopy európskeho významu. Na lúkach sa vyskytuje viac chránených druhov rastlín, napríklad z čeľade vstavačovitéch rastlín. Rastie tu aj vstavačovec májový, ktorý patrí medzi ohrozené druhy i ďalšie. Bolo vytýčené územie ich

výskytu, a určený manažment. Vyčlenila sa plocha na ručné kosenie, aby sa zabránilo zničeniu ohrozenej rastliny a zároveň obmedzilo šírenie invázných rastlín. Ďalšie plochy sa ošetrí mechanickým kosením za pomoci Poľnohospodárskeho družstva Podlavice.

- **POLNOHOSPODÁRSTVO, LESNÉ HOSPODÁRSTVO** (prímestské lesy, lesoparky)

AKTIVITY MESTSKEJ SPOLOČNOSTI MESTSKÉ LESY BANSKÁ BYSTRICA S.R.O.:
V rámci jarného zalesňovania podľa platného Programu starostlivosti o lesy bolo v banskobystrických lesoch vysadených 26150 sadeníc (15600 smrekov, 4900 jedlí, 4100 smrekovcov, 800 bukov a 700 dubov).

Na Deň Zeme sa na Urpíne dňa 22.4.2022 stretli lesníci z Mestských lesov Banská Bystrica, s.r.o., so žiakmi a učiteľmi siedmich tried Základnej školy Trieda SNP Banská Bystrica, spolu približne 150 detí. Pod dohľadom lesných pedagógov spolu symbolicky zasadili pre každú triedu niekoľko stromčekov. Spoločne vyzbierali niekoľko vriec odpadu na náučnom chodníku Urpínske serpentíny. Lesní pedagógovia na viacerých zastávkach vykonávali aktivity lesnej pedagogiky, počas ktorých mohli žiaci získať množstvo nových informácií o lese, lesných ekosystémoch, o práci v lese a jej význame, ochrane prírody a pod.,

Dňa 30.4.2022 sa uskutočnilo plavenie dreva vo vodnom žľabe Rakytovo pre širokú verejnosť. v rámci celoslovenského podujatia Lesnícke dni 2022. Na podujatí sa zúčastnilo niekoľko stoviek ľudí, akcia mala aj vysokú mediálnu odozvu. Vodný žľab Rakytovo prešiel minulý rok rozsiahlejšou opravou, v ktorej sa bude pokračovať aj v roku 2022.

Zástupcovia Mestských lesov sa zúčastnili vysádzania stromčekov na vytvorenie olympijského lesa v Malachove v blízkosti Banskej Bystrice v rámci príprav na EYOF 2022.

V rámci plnenia plánu lesnej pedagogiky sa uskutočnilo dňa 9.5.2022 zalesňovanie so škôlkarmi z Lesného klubu Mravenisko v Laskomerskej doline,

Na mesiac jún k Medzinárodnému dňu detí pripravili Mestské lesy program pre najmenších v lese – „opekačku“ spojenú s aktivitami lesnej pedagogiky.

- **CHOV ZVIERAT**

V banskobystrickej Karanténnej stanici pre spoločenské zvieratá (Zvolen, Unionka 17), ktorá slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen (kapacita 60 voliér), prebieha zastrešenie voliéry v „sekcii B“ (finančné prostriedky mesta Banská Bystrica a verejná zbierka).

- **ZELENÉ A OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO**

Prostredníctvom Oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, Mesto realizuje, resp. podieľa sa na aktivitách, informačných kampaniach a osvetovej činnosti v oblasti obehového hospodárstva, dlhodobo sa usiluje sa o aktívne uplatňovanie vhodnej environmentálnej politiky.

V apríli a v máji sa ukončilo dobrovoľnícke čistenie verejných priestranstiev v rámci akcie Za krajšie mesto.

Akcia "Za krajšie mesto" prebehla na celom území mesta za veľkej účasti obyvateľov mesta i Novobystričanov z Ukrajiny (okolie ÚPSVaR).

Zároveň pri príležitosti Dňa Zeme prebehlo na konci mesiaca apríl sa uskutočnilo viacero dobrovoľníckych aktivít zameraných na čistenie prírody.

Počas celej akcie bolo vyvezených viac ako 310 veľkokapacitných kontajnerov odpadov o hmotnosti 245 ton objemných odpadov. Pri čistení mesta pomáhala mestská príspevková organizácia ZAaRES.

Do akcie sa zapojili učitelia a žiaci z viacerých škôl ako ZŠ Ďumbierska, ZŠ Radvanská, ZŠ Spojová, ZŠ Pieninská, ZŠ Moskovská, ZŠ Golianova, ZŠ a MŠ Bakossova, ZŠ Tr. SNP, ZŠ a MŠ Š. Moyses, ZŠ Sitnianska, ZŠ Narnia, MŠ Prof. Sáru a MŠ Buková. Študenti SPŠ J. Murgaša čistili Urpín, okolie mestského parku, Barczyovského kaštieľa, Belvedera a Tajovského potoka. Študenti Gymnázia A. Sládkoviča a Evanjelického gymnázia sa podieľali s aktívnymi obyvateľmi Radvane a Evanjelického zboru na vyčistení evanjelického cintorína a Radvanského kopca. Zároveň Radvančania s komunitou Radvanskej záhrady, s členmi OZ. Malá líška a personálom Auly SZU dočistili areál a okolie Radvanského kaštieľa a Malachovského potoka. Študentky a študenti Strednej zdravotníckej školy sa zamerali na okolie Laskomerskej doliny. Aktívni Skubínčania a Podlavičania dočistili okolie niekoľkých studničiek v Skubíne a okolia cesty pod Podlavickými výmolmi a Fončordania s Radvančanmi vyčistili okolie potoka Udurná a odídenci z Ukrajiny upratovali okolie Rudlovského potoka a medokýša. Kostiviarčania opätovne pomohli s dočisťovaním okolia škvárového ihriska. Zamestnanci Mesta Banská Bystrica spolu so zberovou spoločnosťou Marius Pedersen a spolupracujúcimi organizáciami (Okresný úrad, VŠC DUKLA, EYOF, n.o., SIŽP, Úrad BBSK, SVP, š.p.), odstránili vyše 6 ton odpadu z okolia športovísk na Štiavničkách, Takoského potoka a prameňa medokýša. Zamestnanci ŠOP SR odstránili až 66 vriec odpadu a rôzne objemné odpady zo vzácnych brehových porastov Hrona medzi Uhliskom a Šalkovou.

Mesto Banská Bystrica priebežne zabezpečuje odstránenie a následné zneškodnenie nezákonne umiestneného komunálneho dopadu a drobného stavebného odpadu s pomocou dobrovoľníkov.

Nadalej pokračuje dobrovoľnícky zber pneumatík. „Báľlekovci“ z Banskobystrického spolku okrásľovacieho a ochranného (BBSOO) od začiatku roku 2021 našli a vyzbierali na území mesta viac ako 1000 vyhodенých pneumatík.

Dobrovoľníkom a polícii sa darí odhaľovať aj neporiadnikov, ktorí vytvárajú na sídliskách a v prírode čierne skládky. Postupne sa darí aj odstraňovanie dlhodobo odstavených automobilov, ktoré neoprávnene zaberajú verejné priestranstvá.

Nezanedbateľný vplyv na čistotu mesta má aktivita verejnoprospešných pracovníkov, ktorí každodenne z verejných priestranstiev odstraňujú desiatky vriec komunálnych odpadov.

V dňoch 28. mája a 4. júna 2022 sa uskutoční jarný mobilný zber nebezpečného odpadu (okrem azbestu a pneumatík). Obyvatelia môžu na vybraných miestach odovzdať nebezpečný odpad pracovníkom spoločnosti DETOX s.r.o, ktorí ho profesionálne zneškodnia.

- **ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE**

Pracuje sa na aktualizácii a príprave viacerých dokumentov. Pre účinnú ochranu a podporu životného prostredia je potrebné dobré nastavenie, aktuálnosť a efektívna vymožitelnosť dokumentácií. Ide najmä o územný plán, ale tiež o Miestny územný systém ekologickej stability, Generel zelene, Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica, Klimatickú stratégiu a ďalšie. Prebieha ďalšie kolo prípravy projektov Zelených sídlisk – odborníci navrhujú prvky zelenej a modrej infraštruktúry na podporu biodiverzity a kvality životného prostredia.

Dňa 5. apríla 2022 Mestské zastupiteľstvo schválilo Zmeny a doplnky územného plánu mesta č. 6 a schválilo začatie obstarávania návrhu Zmien a doplnkov územného plánu mesta č. 7.

Priebežne sú vydávané stanoviská k návrhom územnoplánovacej dokumentácie so zreteľom na vplyv činností na životné prostredie.

- **INVESTIČNÁ ČINNOSŤ** (posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie - EIA, SEA)

Zhrnutie posudzovania vplyvov zámerov činností na životné prostredie v roku 2022 (EIA)

Dátum prijatia na MsÚ	Dátum doručenia na OŽP	Doba vyvesenia/stanoviska	Názov	Poznámka	Katastrálne územie /problematika
27.12.2021	3.1.2022	21 dní	Navrhovaná činnosť - Priemyselná budova CENTAURY Plus s.r.o.	Priemyselná budova + výrobná hala – stolárska výroba	Šalková KN-C č. 1236/14
29.12.2021	5.1.2022	11.1.2022 o 15.30 hod. v zasadačke BBSK	Regionálny plán udržateľnej mobility BBSK	Verejné prerokovanie	
31.12.2021	3.1.2022	10 dní	Navrhovaná činnosť - výstavba a zlepšenie bezpečnostných parametrov mostov na cestách I. triedy - 2. Etapa . I/66 Šalková most 66/077	Most pri Biotike	
31.12.2021	3.1.2022	21 dní	Zámer - mobilné zariadenie na zhodnocovanie stavebných odpadov	Mobilné zariadenie SANDVIK QJ 241 a KEESTRACK NOVUM	Kostiviarska
31.12.2021	4.1.2022	10 dní	Modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy	Navrhovateľ: Slovenská správa ciest/vyjadrenie PS - OPA,	

			Badín - Banská Bystrica	stanovisko mesta doručené OÚ 12.1.2022	
31.12.2021	3.1.2022	10 dní	Areál futbalovej školy Mareka Hamšíka	Zaslanie – zmena navrhovanej činnosti/ vyjadrenie PS - OPA, stanovisko mesta doručené OÚ 18.1.2022	Rudlová
19.1.2022	24.1.2022	30 dní	Regionálna skládka odpadov - úprava odpadov pred skládkovaním	Správa o hodnotení navrhovanej činnosti, Verejné prerokovanie prebehlo na MsÚ 23.3.2022	Regionálna skládka odpadov Banská Bystrica – k.ú. Šalková
2.3.2022	4.3.2022	bezodkladne, dĺžka neurčená (obvykle 15 dní)	Zariadenie na zber, výkup a zhodnocovanie odpadov a spracovanie starých vozidiel - Zberné suroviny Žilina (areál bývalej cementárne)	Rozsah hodnotenia	k.ú. Senica, KN-C č. 374/8, 374/18, 374/31, 374/44, 374/45, 374/46, 374/47, 374/48, 374/49, 374/50, 374/61, 374/62, 473/64
8.3.2022	9.3.2022	dĺžka neurčená (obvykle 15 dní)	Obytný súbor Borovicový háj	Zrušenie rozhodnutia OU zo zisťovacieho konania a vrátenie na nové konanie	Sásová, KN-C č. 2703/4, 2702/30, 2703/6, 2703/7, 2702/103, 2702/104, 2703/1
14.3.2022	14.3.2022	10 dní	Banskobystrický pivovar - Optimalizácia odvádzania a predčistenia odpadových vôd	Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti	Radvaň KN-C č. 3309/1, 5, 9, 10
14.3.2022	14.3.2022		Kremácia domácich zvierat	Upovedomenie o podkladoch pred vydaním rozhodnutia	Senica KN-C č. 397
14.3.2022	15.3.2022	bezodkladne, dĺžka neurčená (obvykle 15 dní)	Marius Pedersen, a.s., prevádzka Banská Bystrica - Šalková, Zariadenie na zber odpadov - zvýšenie množstiev NO a	Rozhodnutie zo zisťovacieho konania o neposudzovaní činnosti	Regionálna skládka odpadov Banská Bystrica - Šalková

			doplnenie odpadov zo železných a neželezných kovov		
12.4.2022	14.4.2022	30 dní	RSO BB - prístavba prevádzkovej budovy a zmena technológie čistenia priesakových vôd	Správa o hodnotení navrhovanej činnosti, Verejné prerokovanie prebehlo na MsÚ 5.5.2022	Regionálna skládka odpadov Banská Bystrica - Šalková
19.4.2022	29.4.2022	bezodkladne, dĺžka neurčená (obvykle 15 dní)	Priemyselná budova CENTAURY Plus s.r.o.	Rozhodnutie zo zisťovacieho konania o neposudzovaní činnosti	KN-C č. 1236/14 k.ú. Šalková
21.4.2022	26.4.2022	21 dní	Zámer - Areál MINISTRY rental service, s.r.o., Banská Bystrica - Šalková	Zámer navrhovanej činnosti	KN-C č. 1228/5, 1228/41 k.ú. Šalková
3.5.2022	5.5.2022	21 dní	Areál pre agroturistiku Maselné Banská Bystrica	Zámer navrhovanej činnosti	KN-C č. 4179/2, 3722/2,3, 3724/2, 3725/2,67,68,97,99, 101, 104, 105, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130 k.ú. Radvaň
18.5.2022	18.5.2022	10 dní	Čiastočná rekultivácia Lomu na Kiaroch - Šalková	Zmena činnosti	KN-E č. 1-611/2 (KN-C č. 1079/2 k.ú. Šalková)
20.5.2022	23.5.2022	21 dní	Obytný súbor Borovicový háj	Zámer navrhovanej činnosti - nový po zrušení rozhodnutia zo zisťovacieho konania a vrátení na nové konanie	KN-C č. 2703/4, 2702/30, 2703/6, 2703/7, 2702/103, 2702/104, 2703/1 k.ú. Sásová
23.5.2022	24.5.2022	bezodkladne, dĺžka neurčená (obvykle 15 dní)	Banskobystrický pivovar - Optimalizácia odvádzania a predčistenia odpadových vôd	Rozhodnutie zo zisťovacieho konania o neposudzovaní činnosti	KN-C č. 3309/1, 5, 9, 10 k.ú. Radvaň

Posudzovanie aktuálnych zámerov

„Regionálna skládka odpadov - úprava odpadov pred skládkovaním“ - zákonná povinnosť prevádzkovateľa skládky odpadov zabezpečiť úpravu odpadov pred uložením do telesa

skládky. Verejné prerokovanie prebehlo na Mestskom úrade dňa 23.3.2022. Záverečné stanovisko ešte nebolo vydané.

„**Regionálna skládka odpadov BB - prístavba prevádzkovej budovy a zmena technológie čistenia priesakových vôd**“ (zmena činnosti) - na základe stanoviska mesta BB, ktorým bolo požadované doplnenie dokumentácie o zhodnotenie vplyvu vypúšťanej vody na bezmenný tok pretekajúci časťou mesta Šalková ako aj na ekosystém Hrona. Osobitná komisia ministra životného prostredia odporučila posudzovať túto zmenu činnosti v riadnom procese posudzovania aj napriek rozhodnutiu MŽP SR zo zisťovacieho konania o neposudzovaní činnosti. Verejné prerokovanie následne prebehlo na Mestskom úrade BB dňa 5.5.2022. Záverečné stanovisko ešte nebolo vydané.

- **INFORMÁCIE O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, OSVETOVÁ ČINNOSŤ, SPOLUPRÁCA**

Na stránke www.visitbanskabystrica.sk, ktorú spravuje mesto Banská Bystrica sú pravidelne zverejňované aktuálne informácie v sekcii Novinky a propagované náučné chodníky, turistické trasy a cyklotrasy.

Plagáty sa zverejňujú v elektronických KIOSKOCH, webových stránkach mesta, fcb stránkach. Mesto má dohodu s viacerými portálmi, kde sa propagujú zaujímavosti a novinky z každej oblasti – Cestovný informátor, Lexikón, Cyklotoulky atď.

V rámci programovej činnosti sa organizujú tvorivé dielne k aktuálnym témam v spolupráci so š.p. LESY SR a Mestskými lesmi Banská Bystrica s.r.o.

AKČNÝ PLÁN PRE OTVORENÉ VLÁDNUTIE NA MIESTNEJ ÚROVNI V BANSKEJ BYSTRICI

Závazok č. 1.: Nastavenie, resp. inštitucionálne zlepšenie, aplikácie systému otvoreného vládnutia v procesoch územného, strategického plánovania a environmentálneho spravovania mesta a budovanie kapacít zamestnancov Mestského úradu Banská Bystrica v aplikácii systému otvoreného vládnutia

Závazok č.2.: Vytvorenie stratégie Otvoreného vládnutia pre mesto Banská Bystrica, vrátane identifikácie krátkodobých cieľov otvoreného vládnutia, konsolidácia a koordinácia existujúcich strategických dokumentov súvisiacich s otvoreným vládnutím, nadviazanie na strategické aktivity kraja, národnej úrovne, príp. susedných miest a na strategické ciele a aktivity občianskych organizácií v meste, rozvoj členstva a formátu multistakeholderovej platformy.

V súlade s Akčným plánom Otvoreného vládnutia mesta Banská Bystrica prebiehajú aktivity, ktoré posilňujú využívanie princípov otvoreného vládnutia – participácie, spolupráce a transparentnosti (vrátane plánovania, dizajnu a realizácie participatívnych procesov, skupinových diskusií, kultivácie dialógu medzi rôznorodými aktérmi vstupujúcimi do týchto procesov) vo vybraných a aktuálne prebiehajúcich projektoch MsÚ:

- Integrovaná územná stratégia FMO BB
- Mestský park

- Zelené sídliská
- Participatívny rozpočet

Vyhotovuje sa Stratégia Otvoreného vládnutia, ktorá má byť súčasťou Integrovannej územnej stratégie funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica (IÚS FMO).

Pokračujú aktivity v oblasti participácie a komunikácie s verejnosťou v rámci budovania kapacít zamestnancov MsÚ pre Otvorené vládnutie.

V súvislosti s Akčným plánom Otvoreného vládnutia mesta Banská Bystrica a projektami v oblasti participácie pokračuje spolupráca s UMB, najmä s Ekonomickou fakultou, Katedrou verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja (spoluorganizovanie konferencie k mestskému parku, tvorba Stratégie otvoreného vládnutia, participatívny rozpočet) a s Pedagogickou fakultou UMB.

AKTIVITY ŠKÔL

V oblasti ochrany životného prostredia sa na základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ale aj neverejných zriaďovateľov, uskutočnilo viac aktivít. Postupne o nich budeme informovať.

INÉ

Dňa 5. júna si pripomenieme Svetový deň životného prostredia (World Environment Day).

Počas mesiaca jún prebehnú ďalšie akcie zamerané na zveľaďovanie verejných priestranstiev.

V dňoch od 1. júna do 30. júna 2022 prebieha akcia a súťaž Do práce na bicykli.

V Banskej Bystrici dňa 14. júna 2022

Milan Lichý

Vypracoval Milan Lichý v spolupráci so „Zeleným tímom mesta“: Luciou Vrbiniakovou, Jozefom Jankovom, Petrom Suchým, Michalom Štúberom, Zuzanou Gombalovou, Alenou Bindzárovou, Soňou Karikovou, Evou Mazancovou, Beátou Kostúrovou, Martinom Lakandom, Michalom Valentom, Andrejom Huťkom, Petrom Grausom, Vladimírom Bállekom a ďalšími.